

Verstuivingsonderzoek Kop van Schouwen

Bas Arens, Bureau Strand- en duinonderzoek

Kustafslag is de motor van dynamiek in het duingebied. Vanuit deze gedachte wordt op Schouwen een pilot uitgevoerd om verstuiving vanuit de zeereep op gang te brengen. Het doel: herstel van 'grijze duinen'.

Onderzoek naar verstuiving

Na de invoering van het suppletiebeleid in 1990 is de belangstelling voor verstuivingsonderzoek sterk toegenomen. Natuurbeheerders zien de aanvoer van vers strandzand als hulpmiddel voor het ontwikkelen en herstellen van bepaalde natuurwaarden. Voor kustbeheerders is aanstuivend zand belangrijk om de kustverdediging sterker te maken en te laten meegroeien met de zeespiegelstijging. Enkele conclusies uit afgerond verstuivingsonderzoek zijn:

- Om grootschalige verstuiving op gang te houden moeten zowel de beplanting als de wortels die in de loop der tijd 'vrij stuiven' een tijdlang worden verwijderd: een arbeidsintensief en duur proces.
- Een stuifproject heeft meer kans van slagen als het stuifgebied wordt verbonden met de zeereep en het strand. Een samenspel van zeewind en stuivend strandzand stimuleert de dynamiek in het achterland.
- Kustafslag is de motor voor dynamiek. Door erosie komt het zand in beweging en stuift het landinwaarts. Al onze duingebieden zijn zo ontstaan. Kustafslag aan de ene kant betekent duinopbouw aan de andere kant!
- Zandsuppleties zorgen voor een grote toevloed van zand in de duinen. De hoeveelheid strandzand die naar de duinen stuift, komt overeen met ongeveer 20-25% van het totale gesuppleerde volume zand.

Stuifgeschiedenis Kop van Schouwen

Het duingebied op de kop van Schouwen kent een geschiedenis van verstuiving en stabilisatie. Na de tweede wereldoorlog was circa de helft van het gebied in verstuiving. Met allerlei ingrepen wist de mens het gebied al snel te stabiliseren. Na de droge zomer van

1976 raakten delen van de duinen opnieuw in verstuiving, waarna het kale zand geleidelijk weer dichtgroeide. In 1995 startte de waterkeringbeheerder met 'dynamisch kustbeheer' en werd de zeereep niet meer onderhouden. Al snel ontstonden er kleine kerven in de zeereep. Na 10 jaar kwam de kerfvorming echt op gang en stuift de wind het zand landinwaarts. Uit metingen blijkt dat er op dit moment ongeveer evenveel zand uit de kerven verdwijnt, als er in de duinen bijkomt. Landwaarts van de kerven blijft er nog steeds een gesloten duinenrij liggen. Een kerf is dus geen gat, maar de zeereep 'rolt' als het ware naar binnen.

PINK en PAS

Op Schouwen gaat een voor Nederland uniek verstuivingsproject van start. Het project wordt uitgevoerd in het kader van de 'Programmatische Aanpak Stikstof' (PAS) en 'Innovatief Nederlands Kustbeheer' (PINK). Doelstelling van het project is het stimuleren van de verstuiving vanaf het strand tot in de (binnen) duinen. Op die manier wil de beheerder het beschermde habitat 'grijze duinen' herstellen (doelstelling uit de PAS). Om de dynamiek vanuit de zeereep op gang te brengen zal een deel van de kust niet worden gesuppleerd, wordt de zeereep niet beheerd en worden twee kerven gegraven. Verder worden er in het duingebied maatregelen genomen om verstuivingen op gang te brengen. Aangezien de zee niet naar binnen mag komen, zal worden afgesproken tot hoe diep de kerven mogen uitstuiven. Om zo nodig tijdig in te kunnen grijpen, worden de ontwikkelingen nauwlettend gevolgd.

Klik [hier](#) om een filmpje van deze presentatie te bekijken